

**Stockholms
stad**

VFU-handbok

Verksamhetsförlagd utbildning i Stockholms stads skolor

Verksamhetsförlagd utbildning, VFU, i Stockholms stad

**Augusti 2019
Reviderad 2025**

**Ansvariga: Avdelningen för personal och kompetensförsörjning,
utbildningsförvaltningen**

Inledning

Denna handbok vänder sig till er som arbetar i grund- eller gymnasieskola.

Läraryrkets attraktivitet är ett gemensamt intresse. En lärarutbildning av hög kvalitet bidrar till att göra Stockholmsregionen och Stockholms stad till en attraktiv plats att utbilda sig och arbeta i. Skolan och handledarna är viktiga ambassadörer för läraryrket och skolan som arbetsplats.

Samarbetet med lärosäten runt VFU syftar till att stärka lärarutbildningens kvalitet genom professionsanknytning, bidra till lärares och skolans verksamhetsutveckling. Det ska även stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten så som praktisknära och utbildningsvetenskaplig forskning.

VFU är starten på en professionell relation mellan personal i Stockholms stads skolor, lärarstudenter och lärosäten. Detta för att skapa möjlighet till stimulans och kompetensutveckling av den egna verksamheten samt skapa en bas för framtida rekrytering av lärare.

Gemensamma riktlinjer leder till att VFU blir kvalitativ och likvärdig för lärarstudenterna i Stockholms stads skolor.

Innehållsförteckning

VFU-handbok	1
Verksamhetsförlagd utbildning i	1
Stockholms stads skolor	1
Inledning	2
VFU i Stockholms stad	5
<i>Kluster i samverkan med Stockholms universitet</i>	5
<i>CPU i samverkan med Södertörns högskola</i>	6
<i>Samverkan med Stockholms konstnärliga högskola (SKH)</i>	6
<i>Samverkan med Kungliga tekniska högskolan (KTH)</i>	6
<i>Samverkan med Konstfack (KF)</i>	7
<i>Skolor utanför VFU-organisationer</i>	7
<i>Vinster och förutsättningar för en kvalitativ VFU</i>	7
Roller och ansvar inom VFU	8
<i>VFU-samordnare</i>	8
<i>Rektor i VFU skola</i>	8
<i>VFU-ansvarig</i>	8
<i>VFU-handledare</i>	9
<i>Lärostudent</i>	9
VFU-ersättning	10
<i>Avstämning VFU-ersättning</i>	10
<i>Mall för uträkning av arvode</i>	10
<i>Utbetalning – i slutet av varje termin</i>	11
<i>Kommunala skolor</i>	11
<i>Annan förvaltning (exempelvis Arbetsmarknads- eller kulturförvaltningen)</i>	11
<i>Fristående verksamheter</i>	11
Handledarutbildning	12
Om något inte fungerar under VFU och vid risk för underkännande 13	
VFU A till Ö	15
Övriga placeringar	19
<i>Specialpedagog/speciallärare verksamhetsförlagda fältstudier, VFF</i>	19
<i>Placeringar som inte administreras av VFU-samordnarna</i>	19
Länkar till lärosäten	20

Kontaktuppgifter till VFU-samordnare.....	20
Bilaga 1. Handlingsplan för skolans VFU.....	22
Bilaga 2. Sekretessförbindelse	23
Bilaga 3. Lathundar	24
Rektor i VFU skola.....	24
VFU-ansvarig.....	24
VFU-handledare	25

VFU i Stockholms stad

Alla elever i Stockholms stads skolor ska få förutsättningar för kunskapsutveckling och en bra framtid. Utbildningsförvaltningen har i uppdrag att organisera stadens verksamheter så att elevernas måluppfyllelse säkerställs. Målsättningen är att detta sker genom undervisning av legitimerade lärare med rätt behörighet. För att säkra kompetensförsörjningen av behöriga lärare är VFU en viktig del vilket framgår ur regeringens regleringsbrev från 2021.

” Universitet och högskolor ska sträva efter att det vid varje övningsskola finns så många lärare som är handledare att var och en av dem handleder endast ett fåtal lärarstudenter. Om det inte finns tillräckligt många utbildade handledare ska lärosätet bidra med handledarutbildning” (Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende anslag 2:64 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning).

Denna VFU-handbok tydliggör roller, ansvar och rutiner samt redogör för dokument som används under VFU-perioderna. Handboken revideras varje år av VFU-samordnarna centralt i Stockholms stad.

Stockholms stad ingår i ett samverkansavtal gällande VFU mellan kommunerna i Stockholmsregionen och de berörda lärosätena Stockholms universitet (SU), Södertörns högskola (SH), Kungliga Tekniska högskolan (KTH), Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH), Kungliga Musikhögskolan (KMH), Stockholms konstnärliga högskola (SKH) och Konstfack (KF). Särskilda avtal är tecknade med SU (Kluster), SH (CPU), Konstfack, KTH samt SKH.

Kluster i samverkan med Stockholms universitet

Ett VFU-kluster är en geografisk enhet bestående av ett antal skolor inom en kommun där ett stort antal lärarstudenter gör sin VFU.

SU har byggt upp en klustermodell för VFU- organisation i samverkan med kommuner i regionen. Syftet med klustermodellen är att skapa en närmare samverkan mellan lärosäte och kommun, större koncentration av lärarstudenter i varje verksamhet och ökad handledarkompetens. I regionen finns fjorton kluster varav sju finns i Stockholms stad.

Ett fullt utbyggt kluster kommer att innehålla ca 150 studenter fördelat på ca 100 studenter i grundskolan och 50 studenter i gymnasieskolan.

- Fördelen med VFU-kluster är att det möjliggör en VFU av hög kvalitet, det bidrar till samsyn när lärarutbildare och handledare samverkar om till exempel förväntade studieresultat, progression och bedömning.
- Med många handledare och studenter inom ett kluster, och på varje skolverksamhet inom klustret, möjliggörs samverkan och erfarenhetsutbyte mellan handledarna.
- Studenterna möter många andra studenter, både inom det egna programmet men också från andra lärarprogram, vilket kan bidra till förståelse av skolverksamhetens och yrkesrollens komplexitet och till givande möten under hela yrkesblivandet.

Mer information om VFU på SU hittar du här: [VFU-kluster - Stockholms universitet](#)

CPU i samverkan med Södertörns högskola

Centrum för professionsutveckling (CPU) är en geografisk enhet bestående av ett antal skolor inom en kommun där ett stort antal lärarstudenter gör sin VFU.

Syftet för CPU är att skapa en närmare samverkan mellan lärosäte och kommun, större koncentration av lärarstudenter i varje verksamhet och ökad handledarkompetens. För mer information om CPU hänvisar vi till [CPU – Centrum för professionsutveckling - Södertörns högskola](#)

Samverkan med Stockholms konstnärliga högskola (SKH)

Genom att VFU inom Stockholms konstnärliga högskolas ämneslärarprogram bedrivs på en övningsskola skapas en närmare koppling mellan SKH och den aktuella skolan. Detta syftar till att möjliggöra VFU av hög kvalitet i närmare samverkan genom professionsanknytning, bidrag till lärares kompetensutveckling och skolans verksamhetsutveckling samt genom att stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten.

Mer information om VFU på SKH hittar du här: [VFU - Verksamhetsförlagd utbildning \(uniarts.se\)](#)

Samverkan med Kungliga tekniska högskolan (KTH)

Genom att VFU inom Kungliga tekniska högskolans ämneslärarprogram bedrivs på en övningsskola skapas en närmare koppling mellan KTH och den aktuella skolan. Detta syftar till att möjliggöra VFU av hög kvalitet i närmare samverkan genom professionsanknytning, bidrag till lärares kompetensutveckling och skolans verksamhetsutveckling samt genom att stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten.

Samverkan med Konstfack (KF)

Genom att VFU inom Konstfacks ämneslärarprogram bedrivs på en övningsskola skapas en närmare koppling mellan KF och den aktuella skolan. Detta syftar till att möjliggöra VFU av hög kvalitet i närmare samverkan genom professionsanknytning, bidrag till lärares kompetensutveckling och skolans verksamhetsutveckling samt genom att stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten.

Mer information om VFU på KF hittar du här: [Verksamhetsförlagd utbildning \(VFU\) - Konstfack](#)

Skolor utanför VFU-organisationer

På de skolor i Stockholms stad som står utanför våra VFU-organisationer placeras VFU-studenter vid behov.

Vinster och förutsättningar för en kvalitativ VFU

I samverkan med SU har Stockholms stad genomfört en kvalitativ studie i syfte att undersöka om VFU leder till skolutveckling. I studien intervjuades rektorer, VFU-ansvariga och VFU-handledare.

Handledaruppdraget är viktigt för skolans kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Studien visar att kompetensutveckling sker i ett kollegialt möte mellan handledare och student där bland annat den tysta kunskapen verbaliseras.

För att uppnå skolutveckling via VFU behövs en öppenhet, nyfikenhet och ett systematiskt sätt att organisera och fånga upp VFU i skolans alla befintliga forum. Nyckelroller i detta är rektor, VFU-handledare och VFU-ansvarig i nära samverkan med lärosätet. För ett framgångsrikt VFU-arbete på skolan behöver följande grundläggande förutsättningar finnas:

Gemensam kultur: öppenhet, positiv inställning, värdegrund	
<p>Vinster</p> <p>-kompetensutveckling: egen undervisning, gemensam grund, handledning, inspiration och självreflektion</p> <p>-Organisation välkomnande, information, möten, inkludera i pågående utveckling, handlingsplaner</p>	<p>Förutsättningar</p> <p>-VFU-studenternas frågor -kollegialitet, möjlighet att mötas -samverkan med lärosätet -handledarutbildning -nyckelroller: handledare, rektor, VFU-ansvarig</p>

Johansson, K., Lund, B., & Österling, L. (kommande). *Vinster med VFU. En intervjustudie om VFU som del i en hållbar skolutveckling.*

Roller och ansvar inom VFU

VFU-samordnare

VFU-samordnarna är stadens representanter i kommunövergripande samarbete gällande VFU på nationell, regional och lokal nivå.

VFU-samordnarna är anställda på Stockholms stads utbildningsförvaltning, avdelningen för personal och kompetensförsörjning, KFE.

VFU-samordnarnas ansvar består i att:

- skapa förutsättningar för ett likvärdigt och kvalitativt VFU-arbete tillsammans med lärosäten och skolor
- samverka med lärosäten, skolor och kommuner. Exempel på samverkan kan vara skolbesök, studentsamtal, handledarträffar, handledarutbildning, avstämning med lärosäten och placering av studenter.
- kontinuerligt introducera nya VFU-ansvariga i uppdraget
- administrera VFU-ersättning
- utveckla VFU-portalen tillsammans med SU
- representera Stockholms stad på mässor och arbetsmarknadsdagar

Rektor i VFU skola

Rektor är huvudansvarig för skolans VFU-arbete och behöver därför vara väl insatt i skolans VFU med de förväntningar som följer. Genom ett väl fungerande VFU-arbete kan många studenter bidra till kompetens- och skolutveckling och det kan även skapas möjligheter till nyrekrytering (se bilaga 3 "Lathund").

Rektors ansvar är att:

- utse en VFU-ansvarig med mandat att skapa förutsättningar för VFU-arbete
- skapa strategier så att fler lärare kan gå handledarutbildning
- skapa förutsättningar för skolans VFU-arbete
- principerna för VFU-ersättning och villkor för uppdraget samverkas på skolan
- sträva efter att systematiskt lyfta och dela erfarenheter från VFU i skolans olika forum

VFU-ansvarig

Rektor utser en VFU-ansvarig med mandat att skapa förutsättningar för VFU-arbetet på skolan och för handledarna (se bilaga 3 "Lathund").

VFU-ansvarigs ansvar är att:

- regelbundet hålla sig uppdaterad i VFU-portalen på

informationen rörande skolans VFU. Det innebär att veta vilka studenter som väntas komma på VFU, att rätt handledare är kopplad till studenter, granska och uppdatera uppgifterna i VFU-portalen gällande aktiva handledare, VFU-ansvarig och skolans kontaktuppgifter

- informera och förankra VFU-uppdraget hos personalen tillsammans med rektor
- delta på möten rörande VFU
- i slutet av varje termin, kontrollera VFU-portalen så att VFU-ersättningen stämmer samt informera ekonomiansvarig på skolan

Länk till sidan där du hittar information och manualer till olika funktioner i portalen. [VFU-portalen – för kommunanställda - Support VFU - Verksamhetsförlagd utbildning](#)

VFU-handledare

Handledaren är examinerad lärare i de ämnen och stadier som studenten utbildar sig till. Lärare som vill vara handledare anmäler sitt intresse för uppdraget till VFU-ansvarig (se bilaga 3 ”Lathund”).

VFU-handledarens ansvar är att

- gå handledarutbildning, 7,5 hp
- planera in tider för handledning, trepartssamtal samt övrigt stöd för studenten
- möjliggöra för lärarstudenten att nå VFU-kursplanens mål
- ge möjlighet för lärarstudenten att, genom auskultation, ta del av olika lärstilar
- vid risk för underkännande i god tid informera lärarstudenten, VFU-kursläraren från lärosätet och VFU-ansvarig

Länk till information om portföljen för handledare: [VFU-portföljen - Stockholms universitet](#)

Lärarstudent

Lärarstudenterna är försäkrade under VFU: [Student på universitet och högskola - Kammarkollegiet](#)

Lärarstudentens ansvar är att:

- kontakta sin VFU-handledare i god tid
- uppvisa giltigt utdrag, i pappersform eller digitalt, ur polisens belastningsregister senast första dagen på VFU (utdraget är giltigt tolv månader)
- vara införstådd med vad sekretess innebär
- följa verksamhetens normer och värden

- genom att delta i skolans hela arbete och planering vara införstådd med att VFU bedrivs som heltidsstudier
- anmäla frånvaro till VFU-handledaren
- inte vikariera under VFU-perioden

VFU-ersättning

Principerna för VFU-ersättning och villkor för uppdraget samverkas på respektive skola.

För de lärarstudenter som placeras via VFU-samordnarna och som ingår i regionens samverkansavtal ersätts skolan med 668 kr/hp/lärarstudent (2025) från lärosätet och med 400 kr/hp/lärarstudent från staden. Totalt omfattar ersättningen 1068 kr/hp/lärarstudent. I tid motsvarar 1 hp 1,5 vecka.

Ersättningen från staden syftar till att möjliggöra förutsättningar för en likvärdig och kvalitativ VFU och en hållbar VFU-organisation på skolan.

Ersättningsmodeller (en eller kombinerade varianter kan användas):

- Frigöra tid för VFU-handledare.
- Kompetensutveckling till arbetslag/enskild individ. Rektor avgör vad som är kompetensutveckling. Litteratur som köps in tillhör skolan.
- Arvode till den enskilde VFU-handledaren (med avdrag för personalomkostnadspålägg, po).

Avstämning VFU-ersättning

I början av november respektive i början av maj kontrollerar VFU-ansvarig att uppgifterna i VFU-portalen stämmer. VFU-samordnaren meddelar när i tiden en korrekt lista kan laddas ner i VFU-portalen. Efter detta startas omplaceringarna och listan blir inkorrekt. Om något inte stämmer meddelas VFU-samordnarna. *Observera att VFF-deltagarna inte finns i VFU-portalen men betalas ut i samband med VFU-ersättningen.*

Mall för uträkning av arvode

Vid ersättningsmodell med arvode fattas beslut av rektor i enlighet med delegationsordningen. Efter samverkan skrivs ett lönebeslut (arvode, engångsbelopp) exklusive personalomkostnadspålägg (po). Kostnaden för po ska täckas av VFU-ersättningen.

VFU-ers/HP	Po	Återstår
1068	41,40%	757

1068 kr/1,41 = 757 kr

Utbetalning – i slutet av varje termin

Kommunala skolor

Utbetalning av VFU-ersättning sker automatiskt till skolan via två bokföringsordrar där kontosträngarna ser ut så här:

Grundskolan staden:

Konto 3591, KST, verksamhet 4028, motpart 9453

Grundskolan statsbidrag:

Konto 3519, KST, verksamhet 4028, motpart 5000

Gymnasiet staden:

Konto 3591, KST, verksamhet 4228 program 9999, motpart 9453

Gymnasiet statsbidrag:

Konto 3519, KST, verksamhet 4228 program 9999, motpart 5000

Skolan ansvarar själv för utbetalning av arvode i de fall det har samverkats.

Annan förvaltning (exempelvis Arbetsmarknads- eller kulturförvaltningen)

Utbetalning till annan förvaltning sker efter det att en faktura skapats i Agresso webb.

Fristående verksamheter

För de fristående skolorna sker utbetalningen till det konto som skolorna angett till staden.

Handledarutbildning

För att säkerställa god kvalitet inom VFU ska VFU-handledare genomgått en handledarutbildning om 7,5 hp. Stockholms universitet och Södertörns högskola ger handledarutbildningar både på distans och lokalt på skolor. Vid önskemål om lokal handledarutbildning kontakta VFU-samordnare. Fackhögskolorna ger också handledarutbildningar. De skolor som väljer att köpa in kurslitteraturen till deltagarna betalar inte moms. Böckerna kan sedan återanvändas till nya deltagare.

Stockholms universitet

Lärarna anmäler sig själva på www.antagning.se. Läs mer om utbildningarna på SU:s hemsida: [VFU-handledare - Stockholms universitet](#)

- A) Handledarutbildning för lärare i skola: *Att handleda och utveckla yrkeskunnande i lärarutbildningen - Stockholms universitet* (7,5 hp)
Distans: Utbildningen ges digitalt på en termin med 6 utbildningstillfällen, start höst- och vårtermin.
Utbildning på plats i en skola på två terminer med 6 utbildningstillfällen, start hösttermin: Anmäl intresse till din VFU-samordnare i staden när det finns 25 intresserade lärare på skolan eller i Klustret. Datum och tider bestäms tillsammans.
- B) Handledarutbildning för lärare i fritidshemmet: *Att handleda professionsutveckling i verksamhetsförlagd utbildning, fritidshem*. (7,5 hp)
Distans: Utbildningen ges digitalt vårterminer med 6 utbildningstillfällen på förmiddagstider.
Utbildning på plats i en skola kan ges vid intresse och minst 25 intresserade lärare på skolan eller i Klustret.

Södertörns högskola

Lärarna anmäler sig själva på www.antagning.se Läs mer om utbildningarna på SH:s hemsida: [Handledning av lärarstudenter, interkulturella perspektiv - Södertörns högskola](#)

- A) Handledarutbildning för lärare i skola och fritidshem: *Handledning av lärarstudenter, interkulturella perspektiv* (7,5 hp).
Distans: Utbildningen ges digitalt 5 kurstillfällen med start varje termin. Kursen vänder sig till dig som är lärare med examen mot förskolan, fritidshemmet, grundskolan eller gymnasiet och som i dag handleder eller vill börja handleda lärarstudenter.

Utbildning på plats i en skola: Anmäl intresse till din VFU-samordnare i staden när det finns 25 intresserade lärare på skolan eller i CPU. Datum och tider bestäms tillsammans.

Konstfack, SKH, GIH och KMH ger handledarutbildning i gemensam regi. Lärarna anmäler sig själva på www.antagning.se.

Läs mer om utbildningarna på lärosätenas hemsidor:

Konstfack: [Handledarutbildning för lärare, 7,5 hp, HT25 - VT26 - Konstfack](#)

Stockholms konstnärliga högskola:
[Handledarutbildning för lärare fristående kurs danspedagogik dans - Stockholms konstnärliga högskola \(SKH\)](#)

Gymnastik- och idrottshögskolan:
[Handledarutbildning för lärare | Gymnastik- och idrottshögskolan](#)

Kungliga Musikhögskolan: [Handledarutbildning för lärare - Kungl. Musikhögskolan](#)

KTH

Lärarna anmäler sig själva på www.antagning.se.

Läs mer om utbildningen på KTH:s hemsida: [KTH | LT1029](#)

Distans: Kursen ges som sommarkurs, samt varje höst- och vårtermin.

Anmälan till sommarkursen: [Hitta utbildningar på Antagning.se - Antagning.se](#)

Om något inte fungerar under VFU och vid risk för underkännande

Åtgärdsstrappa:

- För stöd kontakta VFU-ansvarig och/eller skolledare
- För ytterligare stöd kontaktas skyndsamt VFU-kursläraren på lärosätet och/eller VFU-samordnaren
- Vid risk för underkännande ska VFU-handledaren i god tid informera lärarstudenten, VFU-kursläraren från lärosätet och

VFU-ansvarig. Detta för att hinna upprätta en plan för att lärarstudenten ska få en chans att klara delar av eller hela sin VFU.

- **Det är lärosätet som underkänner**

VFU A till Ö

Arbetsplats

Lärarstudenten behöver en tillfällig plats att arbeta vid under sin tid på skolan. Vid brist på arbetsplatser när många lärarstudenter är ute samtidigt får skolan i dialog med lärarstudenten hitta tillfälliga lösningar.

Avbrutna studier/avhopp

Lärarstudenter som avbryter sina studier ska, i första hand, meddela lärosätet, VFU-handledare och VFU-ansvarig. VFU-ansvarig meddelar VFU-samordnare om lärarstudenten inte dyker upp första dagen på VFU. Meddelas detta senare än tre veckor innan planerad VFU utgår full VFU-ersättning till skolan.

Avstämning, VFU-ersättning

De studenter som finns registrerade på er skola i VFU-portalen är underlag för terminens VFU-ersättning. I maj respektive november kontrollerar VFU-ansvarig att VFU-portalens uppgifter stämmer. Om något inte stämmer rapporteras detta till VFU-samordnaren snarast. VFU-portalens uppgifter arkiveras inte.

Avtal

Stockholms stad har avtal med regionens sju lärosäten vilket binder stadens skolor till att ta emot deras VFU-studenter. Dessa ska därför prioriteras framför studenter utifrån landets lärosäten.

Utöver detta avtal finns särskild överenskommelse mellan separata lärosäten och utvalda skolor (sk. övningsskolor): Stockholms universitet (Kluster), Södertörns högskola (CPU), Konstfack, GIH, KTH och SKH. Dessa skolor tar endast emot studenter från lärosätet de är i avtal med i första hand.

Beställning av nya VFU-studenter (VFUI)

Inför varje termin görs en beställning av nya VFUI-studenter via VFU-portalen.

Byte av VFU-kommun

Byte av VFU-kommun sker restriktivt och ska av lärarstudenten ansökas om senast terminen innan önskat byte. Lärarstudenten ska vända sig till VFU-sekretariatet på respektive lärosäte (se sista datum på respektive lärosätes hemsida).

Byte av VFU-placering inom Stockholms stad

Lärarstudent som av särskilda skäl önskar byta VFU-placering ska kontakta ansvarig VFU-samordnare. Endast VFU-samordnaren kan bevilja och genomföra ett placeringsbyte. Ansökan om byte måste göras senast terminen innan önskat byte. *Observera att restid under*

90 minuter enkel resa inte räknas som särskilt skäl.

CPU

Södertörns högskola organiserar VFU genom Centrum för professionsutveckling (CPU). Se även "Avtal".

<https://www.sh.se/institutioner--amnen/lararutbildningen/vfu/cpu---centrum-for-professionsutveckling>

Frånvaro handledare

Om VFU-handledaren blir sjuk eller är frånvarande av annat skäl under VFU, ansvarar skolans VFU-ansvarig för att lärarstudenten erbjuds en annan tillfällig VFU-handledare.

Frånvaro lärarstudent

Om lärarstudenten blir sjuk eller är frånvarande av annat skäl ska VFU-handledaren och lärarstudenten ha kommit överens om hur detta ska meddelas. Lärarstudenten har rätt att ta igen ett visst antal dagar av den missade tiden hos VFU-handledaren i anslutning till VFU. Detta görs i samråd med lärosätet.

Fältstudier

Utöver VFU-perioderna kan lärarstudenternas kursplaner innehålla fältstudiedagar som inte genererar ytterligare VFU-ersättning. Dessa dagar kan exempelvis vara besök i skolan för att göra en observation och dagarna ska av lärarstudenten planeras i god tid.

Försäkringar

Lärarstudenten är försäkrad via sitt lärosäte under VFU-perioden:
[Student på universitet och högskola - Kammarkollegiet](#)

Handledarutbildning

Se separat kapitel sid. 12-13.

Handlingsplan

Varje skola som regelbundet tar emot studenter upprättar en aktuell handlingsplan för VFU. I bilaga 1 finns exempel på vad som kan ingå i skolans handlingsplan. Se även bilaga 3 Lathund "VFU-ansvarig".

Kluster

Stockholms universitet organiserar VFU genom Kluster. Se även "Avtal".

<https://www.su.se/utbildning/lararutbildningar/verksamhetsförlagd-utbildning-vfu/vfu-kluster-1.505445>

Koncentration

Koncentration innebär att en skola tar emot flera studenter inom samma program.

Konton till digitala plattformar för lärarstudenter

För kommunala skolor beställs konton via Barn- och elevregistret (BER). Skolorna registrerar själva lärarstudenterna i BER. Fristående skolor skapar konto till lärarstudenter i sina respektive IT-system.

Koppla handledare till studenter

Efter beställning av nya studenter automatplaceras studenterna och behöver då kopplas till handledare i VFU-portalen. Även återvändande studenter med påminnelser behöver kopplas till rätt handledare. Se även "Påminnelser".

Kursmål/-plan

I kursplanen för VFU finns angivet vilka kursmål som lärarstudenten ska arbeta mot under sin VFU och hur dessa ska bedömas. Inför VFU ska VFU-handledaren och lärarstudenten tillsammans sätta sig in i kursplan och kursmål. Frågor gällande innehåll eller bedömning av kursmål ställs till VFU-kursläraren. Se vidare under "VFU-portföljen". För de lärosäten som inte använder VFU-portföljen kommer informationen via mejl till VFU-handledaren.

Närvaro

Närvaron på VFU är obligatoriskt och studierna är heltidsstudier. Närvarotiden för lärarstudenten kan förläggas mellan kl. 8-18. Om skolans verksamhet ligger utanför denna ramtid, och lärarstudenten har möjlighet att komma tidigare eller stanna senare, kan lärarstudenten välja detta i samråd med sin VFU-handledare.

Parplacering

En VFU-handledare tar emot två lärarstudenter inom samma VFU-kurs. Dubbel ersättning betalas ut då.

Parhandledning

Två VFU-handledare tar emot en lärarstudent. Ersättningen fördelas mellan dem.

Placering av lärarstudenter

Lärarstudenten ska kontakta sin handledare i god tid innan VFU-start. Handledaren ska vara examinerad lärare i de stadier och ämnen som lärarstudenten har. Restiden kan vara upp till 90 minuter enkel väg.

Påminnelser

Syns med en röd klocka i VFU-portalen och ligger på studenter som förväntas återvända till sin senaste VFU-skola. Säkerställ att studenten får ny handledare om det behövs och meddela VFU-samordnaren som tar bort påminnelsen.

Sekretess och tystnadsplikt

VFU-skolan ansvarar för att information om sekretess och tystnadsplikt delges lärarstudenten innan VFU påbörjas och att det finns en rutin på skolan för detta. Detta gäller givetvis också aktiviteter på sociala medier. Exempelblankett för sekretessförbindelse, se bilaga 2.

Självständigt arbete

I slutet av utbildningen gör lärarstudenten ett självständigt arbete som kan bygga på observationer och erfarenheter från VFU och kan därför återkomma till sin VFU-skola gällande detta.

Sociala medier

Lärarstudenten ska informeras om skolans policy gällande användandet av mobiltelefoner, fotografering och sociala medier inom skolans område.

Studieuppehåll under pågående VFU-period

Om lärarstudenten gör ett studieuppehåll ska denne meddela detta till lärosätet och VFU-handledaren och så snart som möjligt. Se "Lärarstudentens ansvar".

VFU-ersättning

Se separat kapitel.

VFU-portal

VFU-portalen är ett webbaserat verktyg som stödjer arbetet med VFU-placeringar. VFU-portalen används av kommunerna i Stockholmsregionen och regionens lärosäten. Det är viktigt att VFU-ansvarig kopplar ihop lärarstudent med VFU-handledare i VFU-portalen.

Mer information finns på supporten:

[VFU-portalen – för kommunanställda - Support VFU - Verksamhetsförlagd utbildning](#)

VFU-portfölj

VFU-portföljen, som hämtar data från VFU-portalen, är ett digitalt pedagogiskt verktyg för SU, SH och GIH. Lärarstudenter bjuder in sin VFU-handledare inför VFU. Logga in i god tid innan VFU-perioden då information om kursinnehåll, kursintroduktion, professionsutvecklingsmatris, kommunikation osv finns här.

För support: portfoljvfu@su.se

Underkännande

Vid risk för underkännande ska VFU-handledaren så tidigt som möjligt under VFU uppmärksamma lärarstudenten och VFU-kursläraren från lärosätet om situationen. Se vidare under "Om något inte fungerar under VFU – och vid risk för underkännande".

Utdrag ur polisens belastningsregister

Lärarstudenten ska uppvisa utdrag från polisens belastningsregister i pappersform eller digitalt innan de får påbörja sin VFU. VFU-skolan ansvarar för att registerkontroll av lärarstudenten genomförs och att det finns en rutin på skolan för detta. Registerutdragen gäller ett år och måste sedan förnyas. VFU-ansvarig kan i VFU-portalen registrera datum för giltigt registerutdrag.

Vikariat

Att vikariera och göra VFU samtidigt är inte tillåtet.

Övriga placeringar

Specialpedagog/speciallärare verksamhetsförlagda fältstudier, VFF

Verksamhetsförlagda fältstudier (VFF) ingår som en obligatorisk del i vidareutbildningen till speciallärare och specialpedagog. Fältstudierna genomförs på hel- eller halvfart och omfattar 2 respektive 1 högskolepoäng. VFF-deltagaren behöver ingen handledning utan en kontaktperson som skapar möjligheter för deltagaren att genomföra fältstudierna. Placering sker via VFU-ansvarig som också får en särskild guide med aktuell information om VFF-studier. För mer information: Se nedan.

[Verksamhetsförlagda fältstudier - VFF - Specialpedagogiska institutionen \(su.se\)](#)

Placeringar som inte administreras av VFU-samordnarna

Inom utbildningsförvaltningen finns insatsen Från nyanländ till nyanställd lärare (NyNy). Insatsen riktar sig till lärare med utländsk examen på väg mot svensk lärarlegitimation. Syftet är att deltagarna ska kunna få stöd på vägen mot svensk lärarlegitimation.

Utbildningsförvaltningen erbjuder två praktikmoment:

- Följ en modersmålslärare hos Språkcentrum
- Följ ett arbetslag/ämneslärare i grundskola/gymnasium

Kontaktperson NyNy

Nadja Bazgeir

nyny@edu.stockholm.se

Länkar till lärosäten

Stockholms universitet www.su.se/vfu

Södertörns högskola: www.sh.se/vfu

GIH www.gih.se/vfu

Konstfack www.konstfack.se/sv/Om-Konstfack/Institutioner/Institutionen-for-Bildpedagogik/Verksamhetsforlagd-utbildning-VFU

KMH www.kmh.se/backstage/student/dina-kurser/vfu.html

KTH www.kth.se

SKH www.uniarts.se/om-sk/institutionen-for-danspedagogik/vfu

Kontaktuppgifter till VFU–samordnare

Gemensam e-postadress

yfu.skola@edu.stockholm.se

Jasmina Nzeribe

jasmina.nzeribe@edu.stockholm.se

Kluster Skarpnäck/Farsta

Kluster Södermalm/Kungsholmen

CPU Stockholms stad (delar med Johan Erlandsson)

Stadsdel: Farsta, Skarpnäck, Kungsholmen och Södermalm

Kristina Johansson

kristina.m.johansson@edu.stockholm.se

Kluster Hässelby-Vällingby/Bromma

Kluster Norra Innerstaden (delar med Johan Erlandsson)

Kluster Enskede-Årsta-Vantör

Stadsdel: Hässelby-Vällingby, Bromma, Enskede-Årsta och Vantör, Norra Innerstaden

Johan Erlandsson

johan.erlandsson@edu.stockholm.se

Kluster Järva

Kluster Hägersten-Älvsjö/Skärholmen

Kluster Norra Innerstaden (delar med Kristina Johansson)

CPU Stockholms stad (delar med Jasmina Nzeribe)

VFF

Stadsdel: Järva, Hägersten-Älvsjö och Skärholmen

Bilaga 1. Handlingsplan för skolans VFU

Skolledning med VFU-ansvarig skapar förutsättningar och struktur för handledaruppdraget och samverkar de VFU-ersättningsmodeller som skolan vill använda. Vidare strävar skolledning och VFU-ansvarig mot att skapa en kultur där VFU ingår.

Forskning visar att introduktionen av nya lärarstudenter är viktig för deras framtida syn på sitt blivande yrke. Därför bör extra förberedelse läggas på just introduktionen av nya lärarstudenter. Denna film är framtagen som ett stöd till introduktionen: [Välkommen till VFU i Stockholms stad](#) (längst ner på sidan)

Nedan följer förslag på innehåll som bör ingå i skolans VFU-handlingsplan.

I handlingsplanen framgår tydligt vem som

- tar emot lärarstudenter
- tar emot lärarstudentens utdrag ur belastningsregistret och informerar om GDPR/sekretess
- ger lärarstudenten övergripande information om skolan
- ger nycklar/arbetsverktyg m.m. till lärarstudenten
- skapar förutsättning för handledning, möjlighet att undervisa/auskultera och delta i andra aktiviteter på skolan
- beskriver skolans riktlinjer för sociala medier
- informerar elever, kollegor och vårdnadshavare, om vilka lärarstudenter som finns på skolan

Förslag på övrigt som kan ingå i skolans handlingsplan är hur VFU-perioden kan utvärderas och om/hur lärarstudentens avslutande arbete kan kopplas till skolans lokala utvecklingsarbete. Planer för när lärare kan gå handledarutbildningen, dela VFU erfarenhet handledare emellan och med övriga kollegor på skolan. Synliggöra och ta vara på den skolutveckling som sker/möjliggörs via VFU.

Bilaga 2. Sekretessförbindelse

Reglerna för sekretess och tystnadsplikt regleras i Lag (2009:400) om offentlighet och sekretess OSL Lagen omfattar samtliga i staden anställda liksom praktikanter, uppdragstagare samt förtroendevalda

Tystnadsplikt innebär ett förbud att röja uppgifter som vi får kännedom om i arbetet, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av allmän handling eller på något annat sätt. Den som bryter mot bestämmelse om sekretess och/eller tystnadsplikt kan dömas till straff. Tystnadsplikten kvarstår även då anställning upphör.

Jag har tagit del av innehållet i offentlighets- och sekretesslagen i delar som gäller mitt arbete/min praktik eller mitt uppdrag i Utbildningsförvaltningen.

Vidare har jag mottagit information om att jag inte obehörigt får röja eller utnyttja sekretessbelagd uppgift. Om hantering av handlingar med sekretesskyddade uppgifter samt övriga försiktighetsåtgärder på arbetsplatsen har jag fått särskilda instruktioner.

Detta gäller under tid jag är verksam inom Utbildningsförvaltningen samt även all tid därefter.

Jag är medveten om att jag bryter mot tystnadsplikten om jag inte följer bestämmelserna om sekretess och tystnadsplikt. Jag är informerad om att brott mot bestämmelserna kan leda till åtal för brott mot tystnadsplikten.

Stockholm den

Underskrift

Namnförtydligande

Personnummer

Underskrift av den som svarat för informationen

Namnförtydligande

Bilaga 3. Lathundar

Rektor i VFU skola

Rektor är huvudansvarig för skolans VFU-arbete och behöver därför vara väl insatt i skolans VFU med de förväntningar som följer. Genom ett väl fungerande VFU-arbete kan många studenter bidra till kompetens- och skolutveckling och det kan även skapas möjligheter till nyrekrytering.

Rektors ansvar är att:

- utse en VFU-ansvarig med mandat att skapa förutsättningar för VFU-arbete
- godkänna, implementera och revidera den lokala handlingsplanen för VFU
- verka för att fler lärare kan gå handledarutbildning
- vara delaktig i introduktionen av studenter i mån av tid
- verka för att VFU följs upp i medarbetarsamtal
- skapa förutsättningar för skolans VFU-arbete
- principerna för VFU-ersättning och villkor för uppdraget samverkas på skolan
- sträva efter att systematiskt lyfta och dela erfarenheter från VFU i skolans olika forum
- vid behov avbryta en students VFU om en problematisk situation uppstår
- föra en kontinuerlig dialog med VFU-ansvarig kring skolans VFU

VFU-ansvarig

Rektor utser en VFU-ansvarig med mandat att skapa förutsättningar för VFU-arbetet på skolan och för handledarna.

VFU-ansvarigs ansvar är att:

- regelbundet hålla sig uppdaterad på informationen rörande skolans VFU i VFU-portalen. Det innebär att veta vilka studenter som väntas komma på VFU, att rätt handledare är kopplad till studenter, granska och uppdatera uppgifterna i VFU-portalen gällande aktuella handledare, VFU-ansvarig och skolans kontaktuppgifter
- informera och förankra VFU-uppdraget hos personalen tillsammans med rektor
- delta på möten rörande VFU
- en handlingsplan (se bilaga 1) för VFU upprättas där det finns rutiner för mottagande, introduktion, utdrag ur belastningsregistret, sekretess (se bilaga 2), sociala medier samt registrering av anhöriguppgifter
- rekrytera nya VFU-handledare och verka för att de går

handledarutbildning

- vara ett stöd för VFU-handledare gällande frågor kopplade till VFU och lärarstudent
- koppla VFU-handledare till lärarstudent i god tid
- informera alla berörda om att lärarstudenterna inte får vikariera under VFU
- göra en beställning i VFU-portalen av VFU I- studenter (gäller de som ingår i VFU-organisation)
- kommunicera och ta del av information via Teams om skolan ingår i Kluster eller CPU
- möjliggöra att lärarstudenten får tillgång till digitala plattformar (se VFU A till Ö)
- notera och meddela VFU-samordnaren på Utbildningsförvaltningen om lärarstudenten har personliga kopplingar till verksamheten
- i slutet av varje termin, kontrollera VFU-portalen så att VFU-ersättningen stämmer, samt informera ekonomiansvarig på skolan

Länk till sidan där du hittar information och manualer till olika funktioner i portalen. [VFU-portalen – för kommunanställda - Support VFU - Verksamhetsförlagd utbildning](#)

VFU-handledare

Handledaren är examinerad lärare i de ämnen och stadier som studenten utbildar sig till. Lärare som vill vara handledare anmäler sitt intresse för uppdraget till VFU-ansvarig.

VFU-handledarens ansvar är att:

- gå handledarutbildning, 7,5 hp
- acceptera lärarstudentens inbjudan i VFU-portföljen (gäller lärarstudenter från SU, SH och GIH)
- informera skolan om lärarstudentens ankomst till arbetslag, elever och vårdnadshavare
- utifrån gällande kursplan planera VFU tillsammans med lärarstudenten. Kursplan finns i lärarstudentens VFU-portfölj eller skickas ut till handledaren via mejl.
- vara en reflektionspartner och ansvara för att handleda och stödja lärarstudenten
- planera in tider för handledningssamtal om 60 min/vecka
- bidra till lärarstudentens kunskap och förståelse för skolans hela uppdrag och grundläggande värderingar
- ge möjlighet för lärarstudent att, genom auskultation, ta del av olika lärstilar
- vid risk för underkännande i god tid informera lärarstudenten, VFU-kursläraren från lärosätet och VFU-ansvarig
- lämna bedömningsunderlag inför lärarstudentens

examination av VFU-kurser samt registrera lärarstudentens närvaro

- delta på kursintroduktion, trepartssamtal eller mitterminssamtal, CPU:s bedömningsseminarium och andra aktiviteter kopplat till VFU

Länk till information om portföljen för handledare: [VFU-portföljen - Stockholms universitet](#)